

بررسی اقتصاد جهانی از کانال اکوسیستم مهاجرت نخبگان

الهه جدیدی

دانشجوی کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه سراسری گیلان

چکیده:

سرمایه انسانی عامل موثر در رشد و توسعه اقتصادی یک کشور است، پس از جنگ جهانی دوم و به دنبال مهاجرت متخصصان اروپایی به آمریکا توجه حاکمان و عالمان به این پدیده معطوف شد. پدیده فرار مغزها در جهان سوم پس از دهه ۱۹۶۰م و تبلور فزاینده‌ی جهانی شدن اقتصاد و همزمان با چرخه‌ی پیشرفت در عرصه‌ی فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، رشد چشمگیری یافت و به دنبال آن اقتصاد صنعتی به اقتصاد دانش محور تغییر ماهیت داده است. برخی متغیرهای اقتصادی را مهمترین عامل فرار مغزها ذکر کرده‌اند و حتی از این پدیده بعنوان مهاجرت اقتصادی یاد می‌کنند. بر این اساس مقاله حاضر بر آن است تا با رویکردی تحلیلی روزه‌ای بر موضوع علل مهاجرت نخبگان در ابعاد بین‌المللی و تاثیر آن بر روند توسعه اقتصادی بگشاید. با تمسک به نظریه‌های مهاجرتی به بررسی مدل و قوانین جاذبه و دافعه پرداخته و به بررسی دیدگاهی تحلیلی بر مهاجرت بین‌المللی نخبگان در وضعیتی تعامل گونه و در آن روی سکه به تحلیل مهاجرت یک سویه و بدون بازگشت می‌پردازد. مدیریت موفق روابط اقتصادی فراملی از طریق تدابیر سیاسی در زمینه مهاجرت بین‌المللی نخبگان منجر به ارتباط دو سویه اقتصاد سیاسی و وابستگی متقابل فراملی می‌شود. نظر به یافته‌های مقاله از اوایل قرن بیست و یک دو رویکرد و سیاست چرخشی نسبت به پدیده فرار مغزها در نظر گرفته شده که رویکرد توسعه‌ای و رویکرد سنتی هر یک به گونه‌ای مثبت و منفی بر روند رشد صعودی و نزولی اقتصاد کشورها و به تبع آن بر میزان همگرایی بین‌المللی تاثیرگذار می‌باشند.

واژگان کلیدی: مهاجرت نخبگان، توسعه اقتصادی، سرمایه انسانی، اقتصاد سیاسی بین‌الملل، وابستگی متقابل